

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 23 (2)

INDUSTRISKE SVOJINE

Izdan 1 februara 1933.

PATENTNI SPIS BR. 9518

Société Anonyme des Distilleries des Deux-Sèvres, Melle
(Deux-Sèvres), Francuska.

Postupak za ekstrakciju masnih kiselina u stanju anhidrita iz razredjenih vodenih rastvora.

Dopunski patent uz osnovni patent broj 5899.

Prijava od 3 novembra 1931.

Važi od 1 marta 1932.

Pravo prvenstva od 3 novembra 1930 (Belgija).

Najduže vreme trajanja do 31 marta 1943.

U svom osnovnom patentu broj 5899 prijaviteljica je opisala postupak za separaciju masnih kiselina u bezvodnom stanju, koje su sadržane u razrijedjenim vodenim otopinama, a koji se sastoji:

a) od obradivanja ovih otopina metodičkom ekstrakcijom pomoću estera octene kiseline, kao sredstva za otapanje.

b) od destilacije tako dobivene tekućine, koja sadržaje u otopini ekstrakt octene kiseline i izvjesnu količinu vode, da bi se odjelila ova posljednja, koja je povučena kao predprodukt, zahvaljujući stvaranju smjese sa niskom tačkom vrelista između vode i otapala, koje u ovoj drugoj fazi igra ulogu sredstva za povlačenje.

c) od djeljenja otapala destilacijom od ovako dobivene bezvodne smjese.

Prijaviteljica je dalje saopćila, da je gdjekada svršishodno, da se doda esteru, koji djeluje kao otapalo, izvjesna količina ugljikovodika, u svrhu da se umanji moć rastapanja otapala u obradivanoj otopini i obratno da se smanji rastopljivost vode u otapalu.

Prijaviteljica je našla, da se osim estera mogu upotrebiti kao otapala čitava serija tjelesa, koja su malo topiva u vodi, a imaju dobro moć ekstrakcije za octenu kiselinu. Od ovih treba u prvom redu spomenuti methylethylketon, ali kako je on topiv u velikim količinama u otopinama kiselina,

makar i razrijedenima, da bi se mogao upotrebiti onakav kakav je, potrebno je dodati u izvjesnoj količini nekog ugljikovodika, koji umanjuje recipročnu rastopljivost obeju tekućina. Primjer:

Treba obraditi otopinu kiseline od 25%. U bateriju ili sistem za ekstrakciju kojeg bilo tipa pušta se s jedne strane razrijedena kiselina, a s druge strane otapalo, koje se sastoji iz mjese od

80 dijelova methylethylketona

20 dijelova benzola.

Otapalo se upotrebljava u jednoj množini, koja odgovara težini ekstrakta octene kiseline, koji izlazi iz baterije, t. j. 1,8 puta težina obradivane otopine octene kiseline.

Pod tim okolnostima ima ekstrakt, koji izlazi iz baterije, slijedeći sastav:

13,9% octene kiseline

7,15% vode

78,95% otapala.

Kontinuiranom ili diskontinuiranom destilacijom dobije se smjesa sa minimalnom tačkom vrelista, koja vrije oko $70-71^{\circ}$, a dekantira kod $6-7\%$. Donji sloj se odijeli, a jedan dio gornjeg sloja vodi se natrag, da bi se na poznati način upotpunilo odvodnjivanje i postigla potpuna bezvodnost ekstrakta.

Osim methylethylketona mogu se upotrebiti kao otapala homologni ketoni, kao dieethylketon, methylsopropylketon i sl. sa-

mi ili u smjesi (acetonsko ulje), koji se
dadu lako odijeliti od octene kiseline.

Prema pronalasku se mogu također upotrebiti kao otapala industrijski nuzprodukti, koji sadrže veliku množinu cetona kao na pr. odjelite frakcije hlapivih ulja, koje se dobiju pougljivanjem drveta.

Patentni zahtjev:

Postupak za ekstrakciju u bezvodnom stanju masnih kiselina, sadržanih u razri-

jednim vodenim otopinama prema osnovnom patentu broj 5899, naznačen time, što se namjesto estera upotrebe kao otapalo druge tvari, koje su malo topive u vodi, a dobra su otapala za octenu kiselinu, kao methylethylketon i njegovi homologi, methylscopropylketon i sl., acetonska ulja, drvena ulja, pri čem se oni mogu upotrebiti sami ili u smjesi, ili uz dodatak ugljikovodika.